

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 petiti a Din 2.—, do 100 vrst 250 Din, večji inserati petiti vrsta 4.— Din. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. Rokopisi se ne vračajo.

Naše telefonske številke so 3122, 3123, 3124, 3125, in 3126.

Naše telefonske številke so 3122, 3123, 3124, 3125, in 3126.

Naraščujoča vojna nevarnost v Južni Ameriki

Včeraj je prišlo do novih obmejnih spopadov med Bolivijo in Paragvajem — Mobilizacija na obeh straneh — Posredovalne akcije so ostale doslej brezuspešne in je vsak hip pričakovati izbruh vojne

— Newyork, 17. decembra. Kljub prizadevanju z vseh strani in kljub intervenciji Društva narodov je vojna med Bolivijo in Paragvajem skoraj neizbežna. Po zadnjih spopadih na meji je bila v obeh državah odrejena mobilizacija in vsak hip je pričakovati krvavih spopadov na obmejnem ozemlju.

Bolivija je že takoj v začetku pozvala pod orožje 250.000 mož in je bila ves čas, ko so se vršila mirovna posredovanja, v strogi vojni pripravljenosti. Paragvajska vlada pa je še vse do zadnjega kazala miroljubnost in je pristala na vse posredovalne akcije upajoč, da bo na ta način prišlo do mirne poravnave konflikta.

Včeraj pa je prišlo na meji pri trdnjavi Bouquardia do spopada, v katerem je bilo na obeh straneh mnogo mrtvih in ranjenih. Ker se je bilo bati, da bodo bolivijske čete udrele na paragvajsko ozemlje, je sedaj tudi paragvajska vlada odredila mobilizacijo desetih letnikov. O tem je izdal paragvajski vojni minister snoči sledeči komuniké:

Bolivijska letala so snoči napadla

paragvajsko luko Bachra in vrgla okrog 100 bomb. Ker predstavlja to oborožen napad na paragvajsko ozemlje, je vlada odredila mobilizacijo letnikov 1918. do 1928.

Istočasno je bolivijska vlada izdala naslednji komuniké:

Paragvajske čete so napadle bolivijsko trdnjavo Bouquorum. Prišlo je do krvavega spopada. Po kaznovanju sovražnika so naše čete zašlele trdnjavo. Naša armada je storila svojo dolžnost. Zavedajoč se svojih mednarodnih dolžnosti in želeč ohraniti mir, bo bolivijska vlada zahtevala od Društva narodov primerno zadoščenje in potrebne korake, da se prepreči nadaljnji spopadi. Paragvajska vlada neprestano koncentrirala na bolivijski meji nove čete in se je bati nadaljnjih konfliktov.

— La Paz, 17. decembra. Pri včerajšnjih spopadih na meji je bilo na bolivijski strani 30 mrtvih, paragvajske čete pa so izgubile 100 mrtvih in mnogo ranjenih.

— Montevideo, 17. decembra. Radi ponovnih spopadov na meji je bila od-

rejena v Paragvaju delna mobilizacija. Pod orožje so pozvani letniki 1918 do 1928.

— La Paz, 17. decembra. V oficijelnih krogih se zatrjuje, da je tudi papež pozval bolivijsko in paragvajsko vlado, naj mirnim potom rešita konflikt in prepušta odločitev nepristranskemu mednarodnemu razsodišču. Briand je včeraj poslal obojem vladama brzojavko, v kateri opozarja na dolžbe Društva narodov in poziva obe državi, da kot članici Društva narodov storita svojo dolžnost.

— London, 17. dec. Iz La Paza poročajo, da je v Boliviji uvedena stroga cenzura. Dočim je prebivalstvo vsled časopisnih poročil in raznih zborovanj navdušeno za sovražnost, računajo uvidenejši krogi na intervencijo Kellogga. Vojaštvo podpira predsednika. Ker so se vrnili v deželo ljudje, ki so bili zaradi političnih prestopkov izgnani, se bo položaj na brzi poostil. Verjetno je, da bo prišla na površje vojaška stranka. Marconijeva družba je morala odstopiti poštino in brzojavno upravo

Macdonald za revizijo mirovnih pogodb

Če v prihodnjih letih ne bo izvedena temeljita revizija mirovnih pogodb, je nova vojna neizogibna.

— London, 17. decembra. Ramsay Macdonald je imel govor glede vprašanja revizije mirovnih pogodb. Izjavil je, da vsebujejo neposredno po vojni sflerjene mirovne pogodbe pogoje, ki bi ne bili stavljeni, če bi bil sklep pogodbe odgojen za tri leta. Mir se klepa vedno vročekrvno, zato ga je treba hladno revidirati. Govornik je uverjen, da državniki vidijo kaj se godi in da vedo, da imajo samo še nekaj let časa, da lahko igrajo vlogo pomirljivih. Če te prilike ne bodo izrabili, se bodo znašli v popolnoma drugačem položaju.

Glede govora Chamberlaina v spodnji zbornici je izjavil Macdonald, da je pravno in politično stališče Chamberlaina enostransko. Zelo presenetljivo je, če se sedaj čudijo, da je prišla sedaj z druge strani, to je od nemške

ga državnega kancelarja, izjava, ki kaže tudi drugo plat zvona. Če bo doba pomirjenja minila, se vojni ne bo moglo več ogniti. Vsak narod v Evropi je danes v skrbeh za svojo varnost z vidika oborožitve.

Končno je govoril Macdonald o kraljevi bolezni in izjavil, da vedo vsi oni, ki so imeli priliko spoznati kralja osebno kako odkritosrčno si prizadeva, da bi popolnoma in z največjo nepristranostjo izpolnjeval svoje dolžnosti. Sedaj šele čutijo vsi, kako dobro je bilo njegovo delo in kako tesno je bilo zvezano z narodom. Povdarja je, da ni niti enega člana bivše delavske vlade, ki bi se skupno z njim ne družil v molitvi, da bi novi bulletini o zdravstvenem stanju kralja prinesli skorajšnjo vest o njegovem okrevanju.

Zanimive izjave grofa Bethlena

Madžarska ne misli na revizijo »vsiljenih« mirovnih pogodb, ki bodo tudi za Evropo postale nevarne. — Pomirjenje z Malo antanto. — Rešitev kraljevskega vprašanja na lastno pest ni izvedljiva.

— Dunaj, 17. decembra. »Feue Freie Presse« objavlja razgovor svojega posebnega poročevalca v Luganu z madžarskim ministrskim predsednikom grofom Bethlenom, ki je po razgovoru z dr. Stresemannom izjavil:

»Nikdo izmed nas ne misli, da bi koalicijski držav zmagoval postavil nasproti koalicijski državi, ki so bile premagane. Z Nemčijo nas vežejo najrazličnejši interesi, tako da bi bilo umestno, če bi v važnih mednarodnih vprašanjih nastopali skupno. — Pri tem je grof Bethlen omenil reparacijski problem. Razoročitveno vprašanje in vprašanje narodnih manjšin.

Z Avstrijo živimo Madžarska v najboljših prijateljskih odnosih. Madžarska ne namerava praktično na novo sprožiti gradiščanskega problema. V zvezi s tem je grof Bethlen omenil re-

vizijsko politiko in izjavil, da danes v okviru oficijelne odgovorne madžarske politike ni nikake propagande za revizijo obstoječih mirovnih pogodb. »Mi se držimo,« je rekel grof Bethlen, »pogodb, ki so nam bile vsiljene, pri čemer pa ugotavljamo, da so nam bile naravnost vsiljene, zaradi česar niso trano znosne ne samo za nas, temveč tudi za Evropo.«

Ministrski predsednik grof Bethlen je dalje ugotovil, da so se odnosi do sosednih držav, ki pripadajo Mali antanti, v zadnjem času nekoliko pomirili.

Rešitev madžarskega kraljevskega problema pod danih okoliščin ni izvedljiva popolnoma svobodno in brez vpliva inozemstva. Zato so presenečenje glede rešitve tega vprašanja popolnoma izključena.

Zopet elementarna katastrofa v Italiji

Na gori Penno se je utrgal ogromen plaz, ki ogroža več vasi ob vznožju. — Doslej je že več mrtvih in ranjenih.

— Rim, 17. decembra. Italijo je zadela nova elementarna katastrofa. Na gori Penno se je utrgal ogromen plaz, ki polagoma, a nevzdržno drči v dolino. Velikanske pečine, ki so se odtrgale na vrhuncu, so porušile deset hiš vznožju gore ležeče vasi Silla Santa

Maria. Prebivalci se niso mogli več pravočasno rešiti in sta bila dva ubita, 14 pa težko ranjenih. Splošno se sodi, da bodo uničene tudi vse sosedne vasi. Prebivalstvo se je po nalogu oblasti že včeraj izselilo.

Krvavi spopadi s stavkajočimi v Indiji

Bogota, 17. dec. Pri spopadu med četami in stavkajočimi delavci po banskkih plantajah je bilo 77 oseb ubitih, 190 pa ranjenih. V plantajah je bila povzročena škoda, ki dosega 1.25 milijona dolarjev.

Spominska plošča čsl. Narodnega sveta v Parizu

Praga, 17. dec. Včeraj je bila na inicijativu pariškega mestnega sveta odkrita na Bonapartejevi cesti spominska plošča na hiši, kjer je prebival med svetovno vojno Narodni svet čeških in slovaških dežel. Ta Narodni svet se je leta 1918. spremenil v začasno vlado čekoslovaške republike. Odkritju plošče je prisostoval kot zastopnik čsl. vlade zunanji minister dr. Beneš.

Tudi češki krvnik je šel v pokoj

Praga, 17. dec. Krvnik Leopold Wohlschneger bo s 1. januarjem 1929 upokojen. Do definitivne zasedbe njegovega mesta ga bo zamenjal njegov dosedanj pomočnik. Med kandidati, ki so se iz vse Evrope javili za to mesto, je tudi neka ženska iz Nizozemske.

Nove homatije na Kitajskem

Nanking, 1. decembra (Ro.) Tu so se vršile velike protikapsonske demonstracije. Demonstranti so vrh v kitajsko znanje ministrstvo in razbili mnogo pohištev. Vlada je poklicala na pomoč orožništvo in vojaštvo, ki je po hudih spopadih z demonstranti vzpostavilo red in mir. Državna policija in japonsko poslanstvo varujejo močni kordoni vojaštva in orožništva. Kitajska vlada grozi za primer ponovnih nemirov z najostrejšimi represalijami.

Reški „tujci“ lahko dobe italijansko državljanstvo

Reka, 1. decembra. 6. Današnji »Foglio d'Ordini« objavlja dekret, s katerim se pooblašča prelekt reške policije, da v dobi enega leta po uveljavljanju tega dekreta lahko sprejme v italijansko državljanstvo one tujce, ki so na Reki nastanjeni vsaj že pet let in se v zasebnem življenju poslužujejo italijanskega jezika. Ti tujci imajo v omejenem roku vložiti prošnje za italijansko državljanstvo. Uporaba tega dekreta se utemeljuje s tem, češ da je bilo inozemcem po sedanjem pravilniku težko dobiti vse dokumente, potrebne za opcio. Razume se, da se tu misli predvsem na one ljudi, ki bivajo na Reki in so rodom iz naše kraljevine.

Stoletnica pogreba življenske sile

Letos je sto let, odkar so pokopali življensko silo (vis vitalis). Kemiku Wöhlerju (1800 do 1882) se je posrečilo na umeten način sestaviti neko snov (seč) živalskega izvora, s čimer je bilo prvič dokazano, da morejo organske tvarine nastati tudi izven živih bitij. Od tega odkritja (1828) doslej se je obneslo umetnim potom sestaviti še celo vrsto drugih organskih spojin ter tako dokazati, da velja za nastanek organskih snovi isti zakon kakor za nastanek anorganskih spojin.

Borzna poročila.

Zagrebska in ljubljanska borza danes radi državnega praznika nista poslovali. INOZEMSKÉ BORZE
Curih: London 25.1825, Newyork 519.10, Pariz 20.2825, Milan 27.18, Berlin 123.73, Dunaj 73.09, Beograd 912.75, Praga 15.385, Budimpešta 90.52.

Obnovite naročnino!

Režimske izmišljotine o pogajanjih s KDK

Svetozar Pribičević in dr. Maček najodločneje demantirata vse vesti o kakoršnih koli stikih s predstavniki režima.

— Zagreb, 17. decembra. Današnji »Morgenblatt« objavlja kot nekako senzacijsko vest, da je general Uzun-Mirković že del časa vodil nekaka pogajanja s KDK ter dosegel tudi že znatne uspehe. Ker se v zadnjem času iz režimskih krogov neprestano širijo vesti o nekakih pogajanjih med režimovci in KDK, se je vaš dopisnik obrnil na oba predsednika za pojasnilo. G. Pribičević je izjavil:

»Med nami in generalom Uzun-Mirkovićem sploh ni bilo nikakih stikov, niti osebnih, niti oficijelnih. Poznam generala kot mojega bivšega podrejenega, ko sem bil notranji minister in mi je vsak drugi dan prihajal referat kot takratni komandant celokupne žandarmerije. V Zagrebu pa sploh nisem imel z njim niti najmanjših stikov. Kadar sva se videla, sva se pozdravila. Glede ditve »Morgenblatt«, da so pogajanja baje že rodila pozitivne uspehe ter da sva jaz in dr. Maček pristala na avtonomno samoupravo, morem le naglasiti, da je to čisto navadna izmišljotina tega lista, ki je v službi režimovcev. Če bi

bilo na tem res kaj resnice, bi bilo pač smešno, da bi premestili človeka, ki je dosegel režimovcem tako zaželjene uspehe. Vedeti je namreč treba, da bi v Beogradu sprejeli vsako iniciativo, pa prišla od kogarkoli, ki bi mogla roditi take rezultate.«

Dr. Maček pa je izjavil: »Najodločneje demantiram vsako zvezo med generalom Uzun-Mirkovićem in KDK. Prav tako moram odločno zanikati, da bi se KDK zadovoljila z razširjenimi samoupravami. Ne samo HSS, nego cela KDK se ne bi zadovoljila s tem niti pred 20. junijem kamo-li sedaj. V Beogradu jim teče voda v grlo, ker so se sedaj menda že prepričali, da ne morejo dobiti nobenega inozemskega posoila, dokler ni rešeno predašno vprašanje. Zato sedaj toliko govore o sporazumu in pogajanjih, da bi mogli pred inozemstvom pokazati, kakor da smo že na poti k sporazumu.«

Svojo izjavo je dr. Maček končal z znanim narodnim izrekom: »60 let so Vlahi pri nas obedovali, večerjali pa niso.«

Politično zatišje v Beogradu

Radi proslave kraljevega rojstnega dne je vladalo danes v Beogradu popolno politično zatišje. — Komentarji včerajšnjega demokratskega shoda.

— Beograd, 17. decembra. Radi proslave kraljevega rojstnega dne je bilo danes v Beogradu popolno politično zatišje. Niti v ministrstvih, niti v Narodni skupščini ni bilo nikakšnih dogodkov. V Beogradu navzoči ministri in poslanci so prisostvovali svečanim proslavam, ki so se vršile v vseh cerkvah s službami božjimi. V saborni cerkvi je opravil sveto opravilo patrijarh Dimitrije. Maše so se udeležili kralj s kraljico, vsi člani kraljevske rodbine, celokupna vlada, diplomatski zbor in generaliteta. Po maši so se dostojanstveniki vpisali v dvorno knjigo.

Beograjski listi obširno poročajo o včerajšnjem shodu demokratske stranke v Nišu ter podčrtavajo izjave obeh ministrov Grola in Pere Markovića, ki sta ostro napadala lastno vlado, zlasti pa radikale in dr. Korošca. Listi poročajo, da postajajo razmere v vladi niti koalicijski od dne do dne bolj nevzdržne ter da lahko izbruhne kriza vlade vsak hip. Povsem nejasno je še, ali bo vlada počakala na sklepe demokratskega kluba, ki je bil danes oficijelno sklican za 22. december ob 10. dopoldne, ali pa bodo kleroradikalni prehiteli demokrate in sami izzvali vladno krizo. Objava v klerikalnem klubu naglašja, da so na dnevnem redu prihodnje seje poslanskega kluba izredno važne zadeve, radi česar naj se seje za nesljudivo udeležijo vsi poslanci. Listi

sklepajo iz raznih izjav, da bodo radikali tik pred sestankom demokratskega kluba izzvali vladno krizo, če bi po prej ne prišlo do katerega novega aranžmana z demokrati, kar tudi ni izključeno.

Mirna proslava v Zagrebu

— Zagreb, 17. decembra. Proslava kraljevega rojstnega dne se je vršila v najlepšem redu in miru. V mestu je razobešenih mnogo zastav tudi na privatnih hišah. Oficijelnim proslavam so prisostvovali predsedniki civilnih in vojaških oblasti in raznih korporacij.

Poljska in Nemčija

Varšava, 17. dec. Na seji zunanega odbora Sejma, na kateri je bil sprejet predlog desnice in centrumaških strank glede varnostnih garancij za Poljsko in ohranitev mira, je imel vladnemu bloku pripadajoči poslanec Löwenherz daljši govor, v katerem je med drugim izjavil, da Nemčija s neprestanimi aneksijskimi zahtevami na čisto poljsko ozemlje moti atmosfero mira in varnosti. Poljsko zunanje ministrstvo mora zaradi tega zastaviti vse sile, da se efektivni mir in varnost ne bosta zmanjšala in rušila. Vodstvo poljske zunanje politike mora tudi vprašanje izpraznitve Porenja obravnavati s tega stališča. Končno je izjavil, da si Poljska z velikimi žrtvami prizadeva zasledovati vsekolno mirovno politiko.

Zmaga rumunske vlade v senat

Bukarešta, 17. dec. V soboto so se vršile v Rumuniji volitve v senat. Vlada je tudi pri teh volitvah odnesla popolno zmago. Dobil je vse mandate razen v treh okrožjih, ker sploh ni postavila svojih kandidatov, ker so v teh okrožjih imeli v smislu volilnega sporazuma že pri parlamentarnih volitvah absolutno večino Madžari. Narodna kmečka stranka bo imela v senatu 110 mandatov, Madžari 3. vse opozicijske skupine pa so ostale brez mandata.

Pred vladno krizo v Grčiji?

Atene, 17. dec. Venizelos je izjavil, da bo dal o obeh predlogih, ki so jih parlamentarni odbori zavrnili, poimensko glasovati v zbornici, da bi na ta način ugotovil, ali je zbornica pripravljena izvesti vladni program. Če glasovanje ne bo uspelo po njegovi želji, bo vlado rekonstruiral, razpustil zbornico in razpisal nove volitve.

Vojna v Arabiji?

Atene, 17. dec. Brzojavka iz Kaira poroča, da so napovedali v Ryattu zbrani državni šefi pod vodstvom hedžazskega kralja Ibn-Sauda vojno vladam kraljevin Iraka in Džemena, ker je bilo na teritorijih teh držav poklanjih mnogo podanikov hedžazske kraljevine. Džemenska vlada je pozvala več letkov pod orožje. Kralj Abdulah je odpotoval v obmejno ozemlje. Po tukajšnjih vesteh je pričakovati v prihodnjih dnevih dogodkov s težkimi posledicami.

Grozen umor v Beogradu

— Beograd, 17. decembra. V Beogradu je izvršil včeraj brivec Peter Ostojić grozen umor. S svojo ženo je živel že dolgo časa v večnih preprih. Končno sta se sodno ločila in žena se je preselila k svoji v Beogradu naseljeni sestri. Ostojić pa se je udal pijaci. Snoči se je zopet napil, na kar je odšel na stanovanje svoje svakinje ter zahteval, naj se žena vrne k njemu. Ko mu je svakinja branila vstop v sobo, kamor se je skrila prestrašena žena, jo je Ostojić dvakrat zabodel z nožem, nakar je udril v sobo in z nožem napadel svojo ločeno ženo, ki je bila že v postelji. Zadal ji je 22 udarcev z nožem, tako da jo je popolnoma razmesaril. Nato je še samega sebe zabodel v prsa in trebih ter obležal v mlaki krvi. Ko je prihitela policija, je našla ženo že mrtvo, Ostojića v agoniji. Prepeljali so ga v bolnico, kjer so ga takoj operirali. Ni pa verjetno, da bi ostal pri življenju.

Poljski prekoceanski polet

Varšava, 17. decembra. Poljska vojaška letalca Kovalski in Klicz sta odpotovala v Milan, kjer bosta prisostvovala v tamonjih Capronijevih tovarnah konstrukciji novega letala, s katerim nameravata v prihodnjem letu poleteti preko Oceana. Letalo se bo imenovalo »Polonia« in bo opremljeno s 4 motorji s skupno 1200 HP ter bo lahko vzelo na krov 4200 l bencina. Letalca nameravata preletati pot iz Varšave v Newyork brez postanka. Tudi v Parizu bivačoka poljska letalca Izikovski in Kubala nameravata drugo leto še enkrat poleteti preko Atlantika.

Edgar Wallace:

Kdo je morilec?

Roman.

XIV.

Dnevnik.

— Hvala bogu, da ne ve, da je to njen oče, — je dejal Sokrates po mučnem pogovoru z Molly. — A vendar včasih mislim, da slutim, da je bilo v njegovem vedenju nekaj več, nego običajno prijateljstvo.

— Pa ti vendar Stone tega ne bo povedal? — je vprašal Lexington.

— Stone je preveč prestrašen, da bi mogel kaj povedati. — je odgovoril Sokrates zamišljeno.

— Slišal je strel in poslal je vse ljudi, da poiščejo onega blaznega.

— Ali bi ne mogla Jetheroeva služkinja pojasniti te zagotovitve?

Sokrates je odkimal z glavo.

— Služkinja ve samo, da je bil v knjižnici in da je odšel, ne da bi komu kaj rekel. Pri odhodu so ga zadnjici videli.

— Je bilo okno odprto?

— Da, vsaj Gritt trdi, da je bilo.

— Morda pa je kdo govoril z njim skozi okno in ga pregovoril, da je zapustil hišo. — je dejal Lexington.

— Ni samo mogoče, marveč celo nedvomno, da so Jetheroeva izvalili iz hiše in da je slutil, kakšna usoda ga čaka.

Najbrž je odšel s puško na sestanek, ki je končal z njegovo smrtjo.

— Toda kje je truplo? — je vprašal Lexington. — Vso noč sva ga iskala po dolini, pa nisva našla niti sledu.

Vem samo, da je Jetheroe izginil.

O tem je tudi Sokrates zaman razmišljal.

— Morilec mora imeti pajdaše, — je odgovoril. — Toda to izpodbija vse moje teorije. Ne gre mi v glavo, da bi morilec ne imel pomočnikov. Sicer bo mo pa videli.

Naslonil se je na stol in začel šteti na prste vse dogodke zadnjih dni.

— Uboril je Mandrejo. Skušal je umoriti Morda Stonea. Morda je umoril tudi Jetheroea. Koga bo neki zdaj napadel?

Lexington se je nestrno obračal na stolu.

— Strašno je pomisliti, da je manjkalo samo pol pediti, pa bi bil ustrelil. Sok je priklimal rekoč:

— Rad bi samo vedel, je-li potrebno, da tudi Molly umre. Mislim, da ni.

— Bože moj! — je vzkliknil Lexington prestrašeno. — Pa vendar ne misliš reči tako hladnokrvno, da namest nekdo umori tudi Molly?

— Niti te možnosti ne izključujem, — je odgovoril Sok zamišljeno. — To je odvisno od —

— Grdo navado imaš, da misel sredi stavka prekineš, — je dejal Lexington nervozno. — Od česa je to odvisno?

— Nič točnega ne vem, — je odgovoril Sok, ki pa ni govoril resnice, kajti na obrazu se mu je poznalo, da nekaj ve in da je treba samo še pojasniti zadevo deo Močvirja na Blatu. A da gre res za Močvirje na Blatu, o tem se je čez dan pripirjal. Iz Exterja so mu sporočili: Močvirje na Blatu je neobljudeno posestvo, oddaljeno tri milje od Ashburtona ob newton-abboti cesti. Lastnik je Francoz, ki pa nikoli ne pride na svoje posestvo. Kupljeno je bilo pred dvanajstimi leti za 630 šterlingov ob Haggita iz Georga v Torquau.

— To poročilo je po mojem mnenju trgovsko, — je dejal Sokrates flegmatično. — Kaj se je zgodilo. Lexi? Spodaj sem slišal pogovor.

— Gritta so aretirali, — je odgovoril Lex. — Naš prijatelj inšpektor je sklenil nekoga aretirati in ker je klical Gritt osvetlo na Jetheroeovo glavo, obenem pa skrivaj grozil svojem bivšemu gospodarju, so aretirali njega.

— Ni težko pojasniti, čemu je Gritt tako rohnul na svojega gospodarja, — je dejal Sokrates. — Mislim, da ga spravi v zapor. Siromak! Škoda, da nisem aretiraj Jetheroea. Če bi bil to storil, bi bil še danes živ in zdrav.

Mladi mož pa ni mislil samo na Grittove naklepe in na tragično usodo, ki je zadel Jetheroea.

— Ali misliš, da Molly res preti nevarnost?

Sokrates je zmajal z glavo.

— Odkrito rečeno, točno ne vem, — je odgovoril zamišljeno. — Preti ji in ne. Lexi, ali mi odgovoriš odkrito na vprašanje?

— Da, — je dejal brat.

— Ali ljubiš Molly Templetonovo?

Lex je malo pomislil in odgovoril:

— Da, neizmerno jo ljubim.

— Si ji že povedal?

— Ne, še ne. Nisem imel poguma, bal sem se, da dobim košarico.

— Ali ji misliš priznati ljubezen? — je silil Sokrates vanj.

— Da, pri prvi priliki. Ni se mi zdelo umestno govoriti o ljubezni zdaj, ko je vsa potra in obupana, ker je izginil njen najboljši prijatelj.

Sokrates je priklimal.

— Razumem, — je dejal. — A kakšno je njeno razmerje do tebe?

— Mislim, da me ima rada.

— Ljubi te?

— No, bil bi mi, da bi to trdil, toda zdi se mi, da me ima dokaj rada in da ve, da jo ljubim.

— To je treba vedeti, — je dejal Sokrates. — Vidi, da te ljubi tista ženska, ki ravna s teboj kot s človekom, če zve, da jo ti ljubiš.

— Misliš? — je vprašal Lex zamišljeno.

— Menda ti ne bo treba šele svetovati, kaj se reče ženski ki te ljubi, — je dejal Sokrates in se prijazno nasmehnil, dasi je govoril resno. Hočeš, da pogledava, kako ta reč napreduje? Veš, Lexi je nadaljeval in priel brata

za roko, — ti si začel in konec moje rodbine. Zelo se zanimam za tvojo usodo, osobito pa za interese, ki bi... in po svoji stari navadi, ki je šla Lexu vedno na živce, je umolknil sredi stavka.

— Ki bi? — je vprašal Lex nestrpno.

Ki bi izpreminjali vodstvo mojega gospodinjstva, — je odgovoril Sok, toda Lexington je čutil, da je hotel brat reči nekaj drugega. V glavo mu je šnila neprijetna misel.

— Sok, ali misliš da Molly ve za te zločine?

Ne, nemislim, da bi vedela, — je odgovoril, toda okleval je dolgo in Lexington je napačno razumel to pavzo.

— Miliš da ve o — je dejal s tako groznim glasom, da se je Sok od srca zasmejal.

— Pojdi, imej jo rad, dečko, mene pa pusti samega, — je dejal. — Ali pojdeš popoldne z menoj k ogledu trupla, ali naj grem sam?

— Mislim, da bo najbolje, da pojdeš sam, — je odgovoril. — Upam, da ni nevarnosti, da bi te spotoma ustrelili?

— To je zelo malo verjetno. Sicer pa vzamem s seboj Boba kot telesno stražo. Lahko torej mirno nadaljuješ kmetovanje.

Ogled trupla je bil formalnega značaja in vršil se je tako, kakor je Sokrates pričakoval. Jetheroe je nenadoma izginil in to se je zdelo vsem sumljivo. Pri zasliševanju je zastopal Scotland Yard eden najvišjih uradnikov.

— Morda bo še najbolje, če povem preiskavo vam, gospod Smith, — je dejal, ko je bil ogled trupla končan.

— In samo zato, da bo zadoščeno formalnosti, pošljemo sem moža, ki prevzame uradno nadzorstvo in bo vas obveščal o vsem, kar se bo tu zgodilo.

Sokrates mu je pripovedoval o strehu v noči, o katerem med ogledom trupla ni hotel govoriti.

— Mislite, da je storil to blaznjo?

— Morda, — je odgovoril Sokrates.

— Sicer je pa lahko blazni smeh samo prizadevanje speljati policijo na napačno sled. Vedite, da se bori tu energija morilca proti energiji onega, ki ga hoče razkinkati. Zagonetni izbruh divje radosti in sovražni posmeh je tako dobro preračunan, da bi pretresel energijo silnejših ljudi, nego sem jaz. Pa tudi mene je zadel z dobro namerjenim udarcem. K morilčevi nesreči je postala moja energija nedotaknjena.

— Imeniten dečko ste, dragi Smith. Škoda da niste ostali v policijski službi.

— Če bi bil ostal v službi, bi ne bil zdaj kot komisar za nobeno rabo, — je odgovoril Sokrates, toda takoj je svojo netaktnost popravil, kajti njegov tovariš je bil sam komisar.

— Marsičesa pri Mandrejevi smrti ne razumem, — je dejal komisar pri odhodu. Čemu je imel okove v žepu? Koga je hotel aretirati?

25 milijonov Kitajcev se seli v Mandžurijo

Največje preseljevanje vseh časov. — Gladujoče prebivalstvo kitajskih pokrajin beži v ogromnih karavanah v obljubljeno deželo onstran kitajskega zidu

Iz Sanghaja prihajajo poročila o največjem preseljevanju v zgodovini človeštva. Ogromna karavana, broječa 25 milijonov gladujočih Kitajcev, največ žen in otrok, se pomika počasi proti severu preko rek, gora in starega kitajskega zidu v neobljudene ravnine Mandžurije, da se reši lakote in naseli v obljubljeni deželi. Mandžurija, velika in rodovita pokrajina, leži za kitajskim zidom severovzhodno od Kitajske in ima po rusko-japonski vojni komaj 3 milijone prebivalcev. Zdaj je že prekoračilo mejo nad 20 milijonov kitajskih izseljencev in računati je, da bo naraslo število prebivalcev Mandžurije v nekaj letih nad 100 milijonov.

Poročila, ki prihajajo iz Kitajske, pričajo o strahoviti bedi med prebivalstvom pasivnih krajev. V dolgih procesijah se pomikajo ženske, деца, delavci in kmetje sestradani, raztrgani in prezebljeni, nosijo na hrbtih svoje onemoglo očete in deco. Ogromna karavana gladujočih se pomika proti severu počasi, kakor lava po vzhodu ognjenika. Deča se spotoma rodi, raste in umira. odrasli pa romajo dalje proti obljubljeni deželi Hranijo se večinoma s travo in listjem, ker daleč naokrog o kakih poljskih pridelkih ni sluha ne duha. Tisoči umirajo lakote, a novi tisoči gredo povešenih glav in motnih oči mimo njihovih trupel.

Zgodovina pozna že več preseljevanj, toda še nobeno ni bilo tako veliko kakor je to. Ko je Mojzes odvedel 12 izraelskih plemen iz Egipta v hebrejsko obljubljeno deželo, mu je sledilo 40 tisoč Judov. Ko je Atila navalil na Evropo, je šla njegova vojska okrog 100.000 mož. Tatarskih navalov na Rusijo se je udeležilo 200.000 mož. Največje preseljevanje narodov je bilo pri znanem lovu za zlatom, ko se je selilo iz kraja v kraj okrog 2 milijona ljudi. Toda te množice so bile razdeljene v skupine po 30 do 50.000. Preseljevanje 25 milijonov Kitajcev je fenomen, kakršnega še ne pozna zgodovina človeštva. Glavni tok gladujočih gre severovzhodno od Pekinga proti kraju, kjer se razprostira znani kitajski zid od morja proti zapadu do gora na razdalji 1500 milj. Vsak teden pasira prehode skozi kitajski zid blizu reke Dwan 50 do 100.000 gladujočih Kitajcev.

Pa ne samo po suhem, marveč tudi po morju beže tisočstoti izseljencev. Na parnikih, jadrnicah in čolnih plujejo iz kitajskih pristanišč proti južnim mandžurskim pristaniščem. Mnogi najdejo smrt v valovih, drugi pa dosežejo svoj cilj. Državljanska vojna, ropanje, pomanjkanje hrane, velika suša in slaba,

okužena voda, to so glavni vzroki, ki so poglani nesrečne Kitajce na daljino pot v Mandžurijo. Največ jih je iz province Santung, kjer je lakota najhujša. Mi si ne moremo misliti, kako težko se loči kitajski kmet od svoje zemlje. Rojstna vasica mu je vse na svetu. Zato preklinja one, ki zapuste svojo rodno grudo. Modri in sveti Kitajec Lao Tze, ustanovitelj taoistične vere, je preb'l vse življenje pod drevesom in učil je, da dober Kitajec nikoli ne zapusti svoje rojstne vasi. V domači vasi mora umreti in vse življenje ne sme stopiti v sosedno vas. Nam se zdi to fantazija in vendar je res. Do zadnjega so bili na Kitajskem zelo redki primeri, da je kdo zapustil svoj rojstni kraj. Zdaj so pa milijoni Kitajcev zapustili svojo rodno grudo, kajti razpuščena armada je plenila in požigala vse, kar je dosegala.

Milijoni izseljencev potujejo v Mandžurijo, od koder se ne vrnejo več. Odnajajo s seboj ostanke svojega imetja, zapuščajo domove svojih prednikov. Izseljenci postanejo predniki novega kitajskega ljudstva v novi Kitajski za kitajskim zidom. Mandžurija, obljubljena dežela kitajskega ljudstva, je v gotovem smislu oddaljena provinca Kitajske, dasi ni njen sestavni del. L. 1644, ko je izumirala slavna kitajska dinastija Mingov, je bila Kitajska podjarmljena in potomci mandžurske dinastije so vladali Kitajcem skoro do svetovne vojne. Zadnja leta je Kitajska tako oslabela, da ni mogla braniti Mandžurije, ki je prišla po rusko-japonski vojni pod japonski vpliv. Eden najakutnejših vzhodnih problemov, na katerem so življenjsko zainteresirane Anglija, Evropa in Amerika, je vprašanje, kaj bi bilo, če bi Japonska zasedla Mandžurijo. Veliko kitajsko preseljevanje utegne zdaj mirnim potom rešiti ta problem. Japonci so spretni diplomati in zato preseljevanja ne ovirajo, marveč ga celo podpirajo. Prišli so do spoznanja, da bodo imeli od trgovine z mirnorubnim kitajskim kmeti več koristi, nego od okupacije Mandžurije, ki bi jo morali sami kolonizirati.

Kočljivo vprašanje.

Lepa markiza N. je sama upravljala svoje sani, njen kavalir je pa sedel zadaj. Kaj je zavozila na kup snega, sani so se prevrnile in markiza je obležala v snegu. Hitro je vstala in ko se je prepričala, da se ni zgodilo nič hudega, je vprašala ponosno:

— Ali ste videli mojo spretnost?

— Vašo spretnost... se je začudil kavalir. — Grom in strela. mislil sem, da se pravi temu drugače.

Zelo znižane cene!!

na Kongresnem trgu

15

pri NOVAK-U

v spec. trgovini suknja

NAJBOLJE NAJUGODNEJE

V Ljubljani

Doubi štiti za suknje od	Din 132-
Mandarin in črna suknja od	" 165-
Marengo in kamgarni črni za plesne in večerne obleke od	" 224-
Modni kamgarni za obleke od	" 148-
Športni: revoluti volneni od	" 72-
Kasha in velour za damske plašče (prej Din 195-)	" 142-
Sokratov šifon, 80 cm širok (nadalje po Din 23-, m & Din 135-)	

Primerena in praktična
Božična in novoletna darila!

Klavirji!

Tovarna in zaloga klavirjev — prvovrstnih instrumentov različnih vrst, kakor tudi lastnih izdelkov. Poseben oddelek za popravila. Ugaševanje in popravila za Glasbeno Matico, Konservatorij in druge inštitute izgotavlja moja tvrdka. Gre tudi na deželo. Točno pošteba in zmerne cene — tudi na obroke. Izdelovalec klavirjev R. WAR-BINEK, Ljubljana, Gregorčičeva ulica 5, I. 2782

Žito v mlini!

Takoj zamenjam žito za moko. Dam tri vrste pšenične moke in dve vrste ajdove. — Valjavec, mlinar pri Ribnikarju (po domače Krišdelnu), valjni mlin pri Tržišču. 2778

Slike za legitimacije
izdaje avtorizirani fotograf Hugo Hübner, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 23. 89/7

Stanovanje dveh sob

kuhinje in pritlikin iše mirna uradniška družina, lahko v Rožni dolini ali Šiški. Vselitev januarja ali februarja. Plača za pol leta v naprej. Ponudbe na upravo lista pod »Svetlo stanovanje/2718.

Stanovanje dveh sob,

kuhinje in pritlikin iše mirna in snažna stranka v mestu ali poriforiji mesta. Vselitev takoj ali februarja 1929. Plača event. za eno leto v naprej. Ponudbe na upravo lista pod »Mlino/2719.

Odlični

šlezjski premog
in koks, promptno iz skladišča ter trboveljski premog dobavlj. Cebin, Wollova 1, tel. 2756. 92/T

Mizar. pomočnika

rabim za takoj za splošno delo. IVAN BITENC, splošno mizarstvo, izdelovanje čolnov, Poljanska cesta 69. 2784

Posestvo

z gostilno in trgovino z mešanim blagom, 6 sob za tuje, 20 orlov njeve in z gozdom, blizu Maribora, oddam v najem ali pa tudi prodam. Polasnila v Mariboru, Koroška cesta št. 31. 2779

Snežne revlie in galose

sprejema v popravilo tvrdke
Matija Trehar, Ljubljana
Sv. Petra cesta št. 6. 108/T

Klavirji,

pianini Bösendorfer,
Hözl & Heitzmann
Förster, Stingi
so nesporno najboljši
Dobite jih za najmanjše
obroke le pri trvdki

Alfonz Breznik
Ljubljana, Mestni trg 3.

40—60.000 Din posojila

da mirna stranka za stanovanje, obstoječe iz 2—3 sob, kuhinje in pritlikin v Ljubljani ali na poriferiji mesta. Vknjižba na prvo mesto. Vselitev januarja ali februarja 1929. Pismene ponudbe je poslati na upravo lista pod »Suhob stanovanje/2720.

Starine

kakor tabernaklje, sekretarje, garniture, fotelje, lesene lestenice, vitrine, komode, skrinje, srebrni in porcelan — kupujem po najvišjih cenah. — Ponudbe na: Julij pl Huebmershofen-Silbernagl, Zagreb, Ilica 131 a. 2783

prenavlja, čisti in ovesčuje kri, izboljša slabo prehrano, slabotno delovanje čreves, napihovanje, oholjenje mokračne kisline, letar, žolca in žolčni kamen. Vzpodhaja spet in izborni očimuje pri arteriosklerozi — »PLANINKA« čaj je pristen v plombarinih paketih po Din 20- z o. pism. proizvajalca: LEKARNA RAHOVEC, Ljubljana, Kongresni trg (Dobi se v vsch lekarnah)

Specijalna tovarna strojev za obdelavo lesa
KLEIN & STIEFEL v Fuldi

Zastopnik

Peter Angelo, Ljubljana

Gledališka ulica, 4/I.

Specijaliteta: mizarški in kolarski stroji posamezni in v vsaki kombinaciji z izdelanimi elektromotorji (pogon brez krmene) kakor tudi vsi stroji za jermenski pogon.

Dolgotrajen kredit brez menične podlage

Zahtevajte ponudbo ali brezplačni obisk zastopnika.

Zahtevajte ponudbo ali brezplačni obisk zastopnika.

Zahvala.

Za premnoge izraze iskrenega sočutja ob prerani izgubi našega nad vse ljubljenelega soproga, očeta, brata, strica in svaka, gospoda

Frana Dolničarja

mesarja in posestnika

za poklonjeno cvetje in vence se tem potom vsem najsrčneje zahvaljujemo.

Posebno zahvalo smo dolžni izreči P. t. Zadrugi mesarjev, pevskega društva »Sava« in »Slavec« za tolažbo polne žalostinke in končno vsem onim, ki so dragega nam pokojnika v tako častnem številu spremili na njegovi poslednji poti.

V LJUBLJANI, dne 15. decembra 1928.

Globoko žalujoči ostali.

2780

Žepni robci za dame

Velika izbira

A. & E. SKABERNE — Ljubljana.

NARODNA TISKARNA

POSREDOVANJE V POSREDOVANJE

POSREDOVANJE V POSREDOVANJE

POSREDOVANJE V POSREDOVANJE

POSREDOVANJE V POSREDOVANJE

POSREDOVANJE V POSREDOVANJE

POSREDOVANJE V POSREDOVANJE

POSREDOVANJE V POSREDOVANJE

POSREDOVANJE V POSREDOVANJE

POSREDOVANJE V POSREDOVANJE

POSREDOVANJE V POSREDOVANJE

POSREDOVANJE V POSREDOVANJE

Urejuje: Josip Zupančič. — Za »Narodno tiskarno: Fran Jezeršek. — Za upravo in inserate del lista: Oton Christof. — Vsi v Ljubljani.